

Metodika monitoringu zájmových druhů ptáků na území NP, CHKO a PO – metodická skupina sýček (sýček obecný, sova pálená)

autor: Jan Havlíček

verze 2017

Forma odevzdávání výsledků:

Zpracovatel odevzdává výsledky v podobě závěrečné zprávy elektronickou cestou. Všechny údaje z průzkumu musí být zadány v NDOP dostupné na Portálu Informačního systému ochrany přírody (<http://portal.nature.cz>), buď přímo, nebo pomocí hromadného importu (import provádí AOPK ČR pouze z korektně vyplněné tabulky podle dodaného vzoru). Pro vstup do NDOP je zpracovateli garantem přiděleno přihlašovací jméno a heslo. Zapsané výsledky jsou součástí Nálezové databáze ochrany přírody spravované AOPK ČR a jsou přístupné všem orgánům ochrany přírody pro další využití.

Data budou odevzdávána pod zdrojem:

Autor - jméno zpracovatele, rok, typ zdroje – terénní šetření, název práce – Monitoring zájmových druhů ptáků na území NP, CHKO a PO: – *Název lokality*, MS sýček (např.: Monitoring zájmových druhů ptáků na území NP, CHKO a PO: Třeboňsko, MS sýček)

1. Záznam v aplikaci NDOP

Záznam má podobu jednoduchého faunistického záznamu s přesně lokalizovaným místem nálezu pomocí zákresu zmapované oblasti, nebo souřadnice GPS. Záznam dále obsahuje základní faunistické údaje: datum nálezu, autora nálezu, druh, počet jedinců (příp. odhad početnosti), metodu a nejvyšší zaznamenanou kategorii průkaznosti hnízdnění a další podrobnosti nálezu. Záznam může být doplněn fotografií druhu a lokality.

K zadání záznamu lze využít mobilní apk Biolog, přičemž musí být garantovi sledování stavu ptáků nejpozději se ZZ oznámeno ID nálezu (stejně pro všechny záznamy v rámci jednoho bodu), či od ostatních záznamů nasbíraných mimo projekt jasně odlišitelný název lokalizace.

2. Závěrečná zpráva

Tabulka výskytu druhů: Tabulka ZZ je přílohou této metodiky.

Hlavní cíle průzkumu:

- získat aktuální údaje o rozšíření cílových druhů tj. sýčka obecného a sovy pálené na území ČR
- zjištění biotopových nároků cílového druhu
- zjištění a popis faktorů s negativními dopady na populace jednotlivých druhů

Metoda provádění průzkumu:

Výběr lokality

Cílové druhy osidlují především stanoviště v lidských sídlech – zemědělské objekty a usedlosti (především s chovem skotu, vepřiny, stáje), staré budovy, okraje vesnic, sakrální objekty (kostely, kaple, zvonice) apod. Oba druhy lze nalézt za příhodných podmínek i ve městském prostředí. Vhodné jsou především plochy s trávnicí a loukami. Monitoring bude probíhat především na místech s výše uvedenými vhodnými biotopy a v jejich okolí.

Metoda monitoringu

Monitoring obou druhů bude probíhat pomocí odposlechu a hlasové provokace na jednom až několika bodech podle rozlohy lokality tak, aby byla zkontrolována pokud možno celá její plocha. Zaznamenány budou všechny viděné i slyšené druhy sov, popř. další druhy ptáků a bude zaznamenána/odhadnuta jejich početnost, nejvyšší zjištěný stupeň průkaznosti hnízdění a další podrobnosti (dle tabulky ZZ). Pokud nebude po cca 2 minutách od příchodu na lokalitu zaznamenán výskyt cílových druhů, bude pro potvrzení negativní kontroly použito opakované přehrání teritoriálního hlasu samce (3× cca 2 minuty nahrávky, mezi nimi cca 2 minuty pauza). Nejprve bude přehráván hlas sýčka obecného a až poté hlas sovy pálené. Mapování probíhá pouze za vhodných klimatických podmínek, tj. bez silného větru a deště. Tuto metodu lze doplnit o celonoční akustický monitoring pomocí vhodně umístěných digitálních záznamníků, popř. o prohledávání vhodných míst během denních hodin (lokalizace pobytových stop – peří, vývržky). Během kontroly (především doplňkové kontroly během dne) budou dle možností dále zjišťována nebezpečná místa (tzv. antropogenní pasti) a tato budou v rámci možností mapovatele zkontrolována pro přítomnost uhynulých zvířat a popř. i odstraněna, nebo zabezpečena.

Termín, počet návštěv a rozsah mapování

Monitoring bude proveden minimálně 2× s minimálně týdenním rozestupem v průběhu března a dubna, a to v době od západu slunce do max. 01:00 SELČ. Monitoring bude proveden na co nejvyšším možném počtu vhodných lokalit v rámci daného pole (uvnitř hranic NP, CHKO a PO), minimálně však na 5 – 10 lokalitách. Změna termínu, počtu návštěv a rozsahu monitoringu, popř. i další odůvodněné změny oproti metodice jsou možné na základě schválení garantem sledování stavu ptáků.

Zdroj:

Šálek M. et Berec M. 2001: Rozšíření a biotopové preference sýčka obecného (*Athene noctua*) ve vybraných oblastech jižních Čech. Buteo 12: 127-134.